

Demadi glasovi

Stev. 196

Lienz, ponedeljek 23. septembra 1946.

Leta 2.

SOVJETSKE-KLESCE- IN-ZAHODNA-OBRAMBA.

Pretekli teden smo prinesli članek izpod peresa francoskega časnikarja Mousseta v pariški Epoque-i, ki je obravnaval vprašanje anglo-ameriških oporišč za obrambo anglo-ameriškega imperija. Danes prinašamo drugi del tega zanimivega članka, ki pravi:

Čimbolj vojna tehnika napreduje, tem večjega pomena so vojaška oporišča. Saj še vsi vemo, kako odločilna so bila dobro zgrajena vojaška oporišča v zadnji vojski. Nemci n. pr. so se pre malo brigali za Gibraltar in za Malto kot vojaški oporišči, zato so izgubili Sredozemlje. Ker Nemci niso napravili svojih oporišč v zahodno-afriškem Dakarju, Casablanci in Bizerti v severni Afriki, so prav zaradi tega izgubili vojsko. Ko so Nemci l. 1940 zasedli dansko, skandinavsko in atlantsko obalo in tamkaj zgradili svoja oporišča, so s tem zahodne zaveznike hudo zadeli, ker so s tem močno otežili zavezniške transporte in s tem tudi zavezniško zmago. Ker pa so zahodni zavezniki pravočasno zgradili svoja oporišča na Grönlandiji in na Islandiji, so s tem dobili "atlantski boj", s čemer je bila tudi omogočena njihova zmaga. Podobno je bilo v vzhodni Aziji. Ker so Angleži tako nepričakovano izgubili Honkong na Kitajskem in Singapur na Malajskem polotoku, so s tem izgubili svoji najvažnejši oporišči, s čemer so skoro izgubili vojsko v Tihem morju. Da so mogli popraviti svoje postojanke, so zavezniki morali počasi in z mnogo žrtvami napredovati od enega oporišča do drugega nazaj proti središču: z Nove Zelandije in Nove Kaledonije, Avstralije ter Havajskih otokov so mogli zavezniki le počasi napredovati in reševati svojo izgubljeno premoč. Sele, ko so na severu na Auleutskem otočju zasedli otok Atu ter v japonskem otočju Ivo in Okinavo ter Marianske in Filipinske otoke ter severni del otoka Borneo, jim je bilo mogoče v zraku in po morju napraviti okoli Japonske železen obroč, izza katerega so potem mogli vreči odločilni dve atomski bombi na Nagasaki in Hirošimo.

Med tem pa, ko so si zavezniki prizadevali, da so le počasi zavzeli oddaljena letalska oporišča, katera so bili poprej izgubili, je Sovjetska Zveza takorekoč z enim mahom zasegla vse trdnjave suhozemske japonske obrambe v Mandžuriji. Preden je anglo-ameriška vojna mornarica mogla izkoristiti strahotni uspeh atomskih bomb, je medtem Rdeča armada že preplavila Mandžurijo, pridrla do Rumenskega morja ter zasedla otok Sahalin in večji del polotoka Koreje. Zdaj je Sovjetska zveza tudi v vzhodni Aziji zavzemala osrednji položaj. V Evropi pa je obvladovala vso vzhodno Evropo do črte med Labo in Trstom. Tukaj je napravila železni zastor, ki je delil dežele njenih bivših sovražnikov ter vazalov, in za njim postavila svojo orjaško armado.

Zdaj nastane vprašanje, zoper koga bi ta orjaška armada bila pripravljena? Če bi se Sovjetska zveza enkrat domislila, da bi bilo zanj primerno, če pride do reke Rena, ki je le 200 km stran, katera sila bi mogla tamkaj zavreti nevzdržno prodiranje rdeče-armejskih množic. Saj vzhodno od Rena zahodni zavezniki skoro nič nimajo! Kak pa je zahodno od Rena, tega je vsak dan manj. Kdo bi torej moral ustaviti sovjetski val, ki bi bil usmerjen proti Atlantskemu oceanu? Francija ima čudovit vojaški proračun, ampak ne s

svojim denarjem. Francija zdaj nima nobene armade. Katera sila bi se tudi mogla upreti sovjetsko-jugoslovanskemu udarcu zoper Italijo? Kdo bi mogel preprečiti, da bi plaz z bolgarskih čora ne strmoglavil v grški Dedeasac in zakil Mgejsko otočje? Po Bolgariji in Romuniji na eni strani in po Azerbejdžanu na drugi strani ima Sovjetska zveza zadaj Turčijo v kleščah.

Tanako je tudi na Kitajskem. Sovjetske klešče so zerabile Mandžurijo, ki je prav taka žrtev, kakršna je bila Čoskoslovaška l.1938, ko je Avstrija bila priključena k Nemčiji. Kitajsko samo obkoljuje ogromen trikot Sibirija in Turkestan. Iz Irana in Turkestana grozi nevarnost Perzijskemu zalivu in Indiji. Pomniti pa je treba, da so vsa velika sovjetskasredstva, vse njene bogate rezerve v moštvu in naravnem bogastvu od severa, zahoda in juga dobro zavarovane po silnih razdeljah. Na vzhodu pa Sovjetske Zveze varujejo močna letalska oporišča v Nikolajevsku, Vladivostoku, na Sahalinu in na Kurilskih otokih. Vsa ta svoja močna oporišča je Sovjetska zveza zeradila med vojsko. Če vse to preledamo, vidimo stalno delavnost sovjetskega državena in vojaškega vodstva, stalno mobilizacijo njenih sil in veliko vztrajnost pri doseganju zastavljenih ciljev.

Dejstvo je, da je mir v nevarnosti. S tem računajo tudi Anglo-saksonci, ki so se zato modro odločili, da svoja obrambna oporišča zavarujejo. Vpričo nevarnosti, ki preti od vzhoda, od strani azijskega bloka, kajpada Anglo-saksonci ne morejo delati takih načrtov, kakršnega je naredil rimski cesar Avgust, ki je zeradil obrambni zid med Renom in Donavo, kateri je doleto časa branil rimsko cesarstvo. Ko pa je ta zid padel, je padlo tudi cesarstvo.

V Evropi ne moremo govoriti o drugih obrambnih oporiščih, kakor le o tistih, ki stoje pod varstvom Pirenejev na Pirenejskem polotoku. Za njimi prihaja severna Afrika, južna Italija, Grčija, Egipt, Turčija, Palestina, Arabija, Irak, nato pa Ceylon, Filipini, Marijanski otoki, Japonska in Aleutsko otočje. Če pa bi Sovjeti vzeli od nemške mornarice vse, kar je še uporabnega ter bi prevzeli v svojo službo tudi nemške mornariške častnike, bi morali Anglo-saksonci, ki so jih skušnje brez dvoma močno izmodrile, mrežo svojih oporišč na morju še izdatno izpopolniti. Svoje pozicije na Islandiji in Grönlandiji bi morali za vsako ceno držati in jih še okrepiti, kakor bi morali nanovo prevzeti tudi oporišča na Azorih.

To bi bili hodni vojaški ukrepi zgolj obrambnega značaja. Pozdravljamo vse obrambne naprave in načrte, ki jih snujejo Anglo-saksonci ter tudi razumemo, zakaj se o teh stvareh uradno javno ne piše. V tajnost teh načrtov bi Sovjetska zveza gotovo rada dobila svoj vpogled, zlasti, če bi res kdaj mislila na kako ofenzivno vojsko. Vsekako pa se moramo zavedati, da nem samo sila Anglo-saksonskih držav more jamčiti mir ter preprečiti novo svetovno vojsko, pred katero trepeče ves svet."

NE GOTOVA-BEGUNSKA-USODA.

Gospodarski in socialni svet Organizacije Združenih narodov, ki zaseda v Ameriki, se že več dni ukvarja z begunskim vprašanjem, ne da bi bil doslej mogel kaj koristnega skleniti. Generalni ravnatelj UNRRA-e La Guardia je sicer naglašal, da bo UNRRA mogla skrbeti za begunce samo do 30. junija 1947 leta, naker bo morala begunsko skrb prevzeti nova mednarodna organizacija katero naj bi zdaj Organizacija Združenih narodov ustanovila. Ker je čas kratko odmerjen, je ustanovitev take mednarodne begunske organizacije nujna. V UNRRA-inih taborišcih in zunaj njih je v Evropi še kak mi-

lijon ljudi, ki so brez doma. Kakih 400.000 do 500.000 izmed teh bi se utegnilo vrniti še domov, za druge pa bo morala poskrbeti nova mednarodna begunska organizacija. Ta bi smela delovati le kakor tri leta kvečjemu 5 let, ker bi nato ne smelo biti nobenega begunskega vprašanja več, če hočemo, da bo na svetu red. - Tako La Guardia.

Zastopnik južno-ameriške države Peru, delegat dr. Parro, je nato pretresal stavljenе predloge in izrazil dvom, da bi tako urejena begunska organizacija mogla biti kos svojim nalogam. Kakor kaže - je naslaščal dr. Parro - bi morali begunsko vprašanje rešiti šele v 10 - 15 letih, čeprav bi ga morali rešiti tudi v dveh ali treh letih, ko bi ga začeli prav reševati. Zato zahteva, naj se natančno ugotove naloge in pa sestava nove organizacije. Končno je pozival države južne Amerike, naj evropske begunce v večjem številu sprejemljejo.

Takoj sta se oglasila zastopnik Sovjetske Rusije in zastopnik Indije. Oba sta rekla, da bi finančne obveznosti držav članic Zveze Združenih narodov za podpore tej begunski organizaciji ne smele biti prisilne, marveč le prostovoljne. Ko se je debata razvijala, se je pokazalo, da pravzaprav le Združene države Severne Amerike resno in odločno pritiskajo, da bi se taka begunska organizacija ustanovila, da pa druge države za to ne kažejo dosti zanimanja. Presenetljivo je, da govori zastopnikov Združenih držav Severne Amerike pri zastopnikih 17 držav niso našli na dober sprejem. Doročilo se je celo to, da bodo nekatere države, ki so se že izrekle za ustanovitev take begunske organizacije, brzkone svojo prvotno izjavo preklicale. Zanimivo je tudi to, da je UNRRA poslala svojo okrožnico 48 državam z vprašanjem, koliko beguncev bi sprejele, pa je doslej dobila na to vprašanje le 23 odgovorov, pa še ti niso zadovoljivi.

Medtem ko si državniki ubijajo glave kam z begunci, pa iz raznih držav prihajajo poročila, da povsod manjka delavcev. Tako n. pr., te dni beremo, da v vseh škandinavskih državah primanjkuje delavcev. Na Danskem n. pr. bi samo ena tvrdka potrebovala 8000 delavcev, pa jih je mogla dobiti komaj 4800. Pravtako je na Švedskem, kjer danes dela 140.000 delavcev več kakor l. 1939, pa jih je še mnogo premalo. Tam dela tako zastajajo, da bodo tovarne svoja sedanja naročila mogla šele v dveh letih izvršiti. Po marsikaterih tovarnah stoji večina strojev, ker ni delavcev. Celó plavži so ugasli, ker ni delavstva. Švedska vlada je predlagala, da bi smela sprejeti na Švedsko tuje delavce, toda švedske delavske organizacije so to odklonile.

KRŠČANSTVO-ALI-KOMUNIZM-MED-JAPONCI.

Odpoved japonskega cesarja svojim božanskim predpravicom je povzročila tako pri japonski vladi kot v narodu sarem slobok preobrat v držanju do katoličanstva. Vlada in narod sta katoličanstvu zelo naklonjena. Japonci prihajajo v vedno večjem številu h katoliški službi božji, k pouku in tečajem, obisk katoliških šol od ljdske do vseučilišč je vedno številnejši. Vzgojno ministrstvo je celo izdalo odredbo, po kateri morajo vse šole, državne in zasebne, obvezno poučevati nov predmet: "pouk o krščanstvu." Ta predmet je sicer obvezen za vse šole, za učence pa le neobvezen; vendar se je že vpisalo mnogo poranskih učencev, ki se hočejo poučiti o krščanstvu. Katoliške cerkveno vodstvo je takoj ustreló želji oblasti in dalo na razpolago potrebno število duhovnikov in laičnih učiteljev, ki bodo poučevali ta predmet.

Iz Amerike poročajo, da sta po nalogu ameriških katoliških škofov na Japonsko odpotovala dva ameriška škofa in sicer ko-

kolumbijski škof Mihael Ready in buffalski škof O'Hara, ki sta imela nalogo, prebrskati duhovni položaj na Japonskem ter o tem poročati. Zdaj sta se vrnila v Ameriko ter izjavila, da ima katoliška Cerkev lahko pomno zaupanje v svoj bodoči razvoj na Japonskem, če bodo ameriški katoličani poskrbeli, da se nazadnje ne bo reklo: "Prezalo ste storili in prepozno ste prišli!"

Škof Ready je rekel: "Sedemdeset milijonski japonski narod ni le zašel v skrajno stisko, marveč doživlja tudi strehoten duhovni polom. Državna vera na Japonskem je bila šintoizem, ki je v japonskem cesarju videl pol boga. Ta državna vera je nenadno umrla, ko je prva atomska bomba napravila na Japonskem veliko brezdnjo, katero vera zdaj izponiti ali katoliška Cerkev, če pa ta ne, jo bo izpolnil komunizem. Komunisti so v Tokiu že ustanovili 4 kulturna središča. Čeprav se Japonci sami po sebi ne nagibljejo h komunizmu, bi jih vendarle sila razmer utegnila prisiliti, da bi se ga oklenili, če se katoliška Cerkev z vso silo ne bo zavzela za nje."

- : -

RUSKI KMETJE ZOPER KOLHOZE.

Moskovski radio poroča, da je moral biti izdan nov oster dekret, ki naj bi zavaroval kolhožno gospodarstvo. Ko so namreč sovjetske oblasti preiskovale gospodarstvo v posameznih kolhozih, so odkrile čuda stvari. Člani ruskih kolhozov, to se pravi kmetje, so se močno prerušili zoper kolhožno premoženje ter so tudi pri delovnih urah hoteli goljufati nadzira-joče organe. Ponekod so si kmetje prilastili cele dele kolhozne zemlje. Zdaj je izšel zakon, ki bo take preruške strogo kaznoval.

zaradi njega že tri note, pa še zdaj ni izvedelo, kje imajo Stoeckla zaprtega.

VSO VAS STA POSINOVILA! 320 km jugovzhodno od Pariza leži v zadnji vojski hudo poškodovana vas Maille, katero sta znameniti portretist Girard Barkoloo Hale in njegova žena pravno veljavno "posinovila". Umetniški par, ki je doma iz Kalifornije, bo vas s svojimi sredstvi obnovil in popolnoma nanovo opremil. Tako je že prispelo 7000 najbolj nujnih predmetov, kot pohištva in obleke, kupljenih v Ameriki na osnovi seznama, ki ga je sestavil župan "posinovljene" vasi.

AMERIKA ZOPER KOMUNISTE. Demokratski poslanec, ki v ameriškem kongresu zastopa Zahodno Virginijo, je te dni izjavil, da bo predsednik Truman sklical poseben odbor, ki bo iz državne službe Združenih držav izločil vse komuniste in sploh vse "sumljive ljudi".

AMERICAN ZAPRT V JUGOSLAVIJI.

Iz Londona poroča, agencija AP, da je civilni član ameriške zasedbene oblasti v Lincu Roy H. Stoeckel dne 15. julija v svojem malem avtu "jeepu" naredil večji izlet po Avstriji. Pri tej priliki je pomotno zašel na jugoslovansko ozemlje. Ameriško poslanstvo v Beogradu sporoča, da je za Stoecklovo usodo izvedel šele zdaj ameriški konzul v Ljubljani, ko mu je bil Stoeckel to pismeno sporočil. Ameriško poslanstvo je poslalo jugoslovanski vladi

NAŠI IGRALCI NA OBISKU V SPITTALU. V soboto in nedeljo je Lienška gledališka skupina privedila v špitalskem taboriščem "Doma znanje" dva pestra večera pod naslovom: "Meltini čara in pisana šara." Špitalsčani so oba-krat popolnoma napolnili prostorno dvorano in z zanimanjem zasledovali potek vsega večera. Na obeh večerih je vladalo toplo prijateljsko vzdušje, zlasti ob koncu drugega nastopa, ko so se špitalsčani z v ta namen zloženo pesmijo pri kateri je odpevala cela dvorana zahvalili Lienškom za obisk in obljubili, da nas o priliki tudi oni posetijo v Lincu. Pričakujemo, da nas bodo kmalu presenetili s kakim gledališkim komadom ali pesmijo, kajti taki obiski nas močno zblížajo.